

EXPERIÈNCIA DE LLENGUA ORAL

TÍTOL: MASCARETA SÍ, MASCARETA NO

EIX: PARLAR I ESCOLTAR PER CONVIURE. LES EMOCIONS I LES ACTITUDS

Centre: Institut Barcelona Congrés
Adreça: c. Baró d'Esponellà, 1-15 (Barcelona)
Correu: a8035167@xtec.cat
Responsables activitat: Maria Félix Cortés i Sergi Gascón Urís
Nivell: 2n d'ESO
Curs acadèmic: 2020-2021
Publicació: juny 2021

1. Context del centre i de l'aula

L'Institut Barcelona-Congrés està situat al districte de Nou Barris, al barri de Vilapicina i la Torre Llobeta. La major part de l'alumnat és castellanoparlant. Un alt percentatge de les famílies són immigrades de procedència diversa (Amèrica Llatina, Països de l'Est i Àsia, etc.).

L'aula està formada per vint alumnes del nivell de 2n ESO. Les llengües que parlen són el castellà, l'ucraïnès i el xinès. El català és la llengua vehicular del centre però costa que l'utilitzin fora de l'aula i a alguns alumnes els costa parlar-ho a l'aula.

2. Producte comunicatiu: encàrrec que es fa fer i gènere discursiu al qual pertany.

Proposem als alumnes de fer **debats** a l'aula. Els compartim els objectius que són tant el poder participar d'un debat ben organitzat, com el de poder defensar les idees pròpies de manera assertiva i acceptar les idees contràries.

Per poder donar contingut els plantejem tres lectures d'opinió sobre un tema d'actualitat que els sigui proper.

3. L'activitat

Hem situat l'activitat a l'assignatura de llengua i literatura catalana, en una unitat didàctica on es treballa la tipologia del text argumentatiu.

L'activitat té com a objectiu desenvolupar la competència oral, animant els alumnes a aprendre a defensar, argumentar les seves opinions i saber dialogar en un clima d'escolta activa i de respecte.

També tenim l'objectiu de fomentar l'ús del català en un entorn més obert i no tan acadèmic.

L'activitat presenta una seqüència didàctica de tres sessions:

La primera sessió està pensada per facilitar la lectura de diversos textos argumentatius sobre temes actuals i d'interès per a l'alumnat. Els alumnes han de seleccionar els que més els interessin d'una mostra prou extensa.

Després es formen els dos grups de debat: l'un a favor i l'altre en contra de les idees expressades en el text. L'alumnat s'autoorganitza en dos grups d'opinions contràries, amb l'ajuda d'una persona triada com a moderadora del debat.

La segona sessió és la de debat. Els alumnes prèviament organitzats en dos grups i amb una persona moderadora, amb el rol de direcció o gestió del torn de paraula i de mantenir un ritme, to de veu i respecte a totes les intervencions, podran començar a exposar les seves idees i a gaudir de tenir la paraula.

L'alumne ha de demanar el seu torn per tal que el moderador organitzi els torns d'intervenció. Si no hi ha massa demanda es podrà optar per dialogar de manera més lliure. Però, si hi ha moltes demandes, no hi ha possibilitat de diàleg lliure sinó de rèplica en el torn que li hagi tocat en el debat a l'alumne al·ludit. D'aquesta manera es poden escoltar totes les intervencions i no hi ha un monopoli de la sessió per part d'algun alumne/a.

Les funcions del moderador són definides abans de començar el debat. En el nostre cas són les següents: donarà el torn de paraula per ordre, vetllarà per a que la comunicació es desenvolupi d'una manera ordenada, assertiva i sense explosions ni clamors per idees monopolitzadores del discurs. Tanmateix promourà que tot l'alumnat present a l'aula pugui participar i així exposi les seves idees, doni el seu parer.

Els professors donen suport i atenen les necessitats específiques de comunicació de diversos alumnes d'aula d'acollida.

L'última sessió és la d'avaluació tant dels rols dels alumnes, del tema tractat i de reflexió sobre les idees principals sorgides durant el debat i si s'ha arribat a un acord o punt comú.

4. Punts forts de l'activitat

Els alumnes aprenen a gestionar la conversa i les intervencions d'uns i d'altres. També s'autoorganitzen: primer per crear idees conjuntes i opinions, a més de com expressar-les.

Els alumnes gestionen l'aula segons les seves necessitats i poden conversar de temes significatius per a ells.

Els dirigeixen i controlen la situació comunicativa, aprenent a expressar les seves idees, utilitzant el llenguatge formal d'una manera fluïda.

Millora la competència oral i la construcció compartida del coneixement, acceptant i valorant altres discursos i maneres de pensar diferents, sense imposicions i amb una construcció dialèctica.

A les fotografies es pot observar com ells mateixos s'han agrupat per opinions més o menys compartides.

5. Resultats

L'alumnat ha presentat un recull anecdotari o d'evidències de l'exposició de les seves idees i com les defensarà. A més, ha aportat un recull de les idees principals que s'han debatut en la segona sessió.

D'aquesta manera es pot fer més palès l'aprenentatge de les idees expressades en les sessions d'oralitat.

El producte final és el debat i a través d'aquest producte se'n deriven un seguit d'aprenentatges significatius per a l'alumnat que van més enllà de l'activitat com és el saber ordenar les seves idees, cercar arguments per defensar-les i valorar la importància de respectar el torn de paraula per a poder dur a terme una comunicació en la que tots dins el grup poden expressar les seves idees, ser escoltats i valorats. Entendre que parlant la gent s'entén i que, de vegades, opinions contràries no tenen per què provocar un malentès o una baralla, sinó que pot despertar un conflicte cognitiu del qual podem extraure un pensament renovat o un nou coneixement.

6. Conclusions

La gestió de grup és una tasca no exempta de dificultat. La motivació és un factor fonamental per a aconseguir que una activitat sigui profitosa per a tothom.

Si els donem la paraula, els ensenyem que la dificultat de la gestió de la conversa està a les seves mans i aprenen a auto organitzar-se per poder arribar a acords.

L'alumnat ha valorat de manera positiva l'activitat i els han quedat amb moltes ganes de tornar a repetir l'experiència, tot proposant temes no exempts de gran controvèrsia.

Per als docents que hem dut a terme l'activitat també ha estat una experiència positiva.

7. Enllaços (web del centre, espai de difusió, correu de contacte...)

<https://agora.xtec.cat/ies-barcelona-congres/>

Institut Barcelona—Congrés

Carrer Baró d'Esponellà, 1— 15

08031 Barcelona

a8035167@xtec.cat